

STAATSBLAD VAN HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

615 **BESLUIT** van 22 december 1969, houdende wijziging van het Bestrijdingsmiddelenbesluit (Stb. 1964, 328).

WIJ JULIANA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordracht van Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 4 maart 1969, Directoraat-Generaal van de Arbeid, Hoofdafdeling Wetgevingsbeleid, Afd. Wetgeving, No. 82708, gedaan mede namens Onze Minister van Landbouw en Visserij;

Gelet op de artikelen 13, eerste lid, 14 en 15 der Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (Stb. 1962, 288);

Gezien het advies van de Bestrijdingsmiddelencommissie;

De Raad van State gehoord (advies van 16 april 1969, nr. 58);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid van 2 december 1969, Directoraat-Generaal van de Arbeid, Hoofdafdeling Wetgevingsbeleid, Nr. 83140;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Enig artikel

Het Bestrijdingsmiddelenbesluit (Stb. 1964, 328) wordt gewijzigd als volgt:

A

Aan artikel 6 worden twee leden toegevoegd, luidende:

„4. Degene, die bestrijdingsmiddelen gebruikt, welke zich in reservoirs, toestellen of leidingen bevinden, is verplicht zorg te dragen, dat deze reservoirs, toestellen of leidingen zodanig zijn ingericht, dat zij geen gevaar kunnen opleveren en dat zij in verband hiermede zijn voorzien van de nodige controle- en veiligheidsinrichtingen.

5. Degene, die bestrijdingsmiddelen bedoeld in artikel 5, eerste lid, gebruikt, is verplicht zorg te dragen, dat geschikte middelen tot het verlenen van eerste hulp bij ongevallen en de op de verpakking van het bestrijdingsmiddel vermelde middelen ten dienste van de behandelende arts in voldoende hoeveelheid en in goede staat van onderhoud aanwezig zijn. Deze middelen moeten zodanig worden bewaard, dat zij tegen verontreiniging zijn beschermd en dat er te allen tijde over kan worden beschikt. Onze betrokken Minister kan ter zake nadere voorschriften geven.”

B

Voor artikel 8 wordt het cijfer 1 geplaatst.

Aan artikel 8 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„2. Het bepaalde in het vorige lid geldt niet voor het in voorraad hebben in winkels, op markten of enige andere voor het publiek toegankelijke verkoopplaats van andere bestrijdingsmiddelen dan die bedoeld in artikel 5, eerste lid, mits zij zijn bestemd voor gebruik door particulieren in bewoonde ruimten en voor het gebruik gereed zijn.”

C

Het eerste lid van artikel 9 wordt gelezen:

„1. De toegang tot de bewaarplaats moet buiten de tijd gedurende welke de beheerder onmiddellijk toezicht uitoefent met een deugdelijk slot afgesloten zijn en aan de buitenzijde

voorzien zijn van een duidelijk leesbaar opschrift, luidende: „Bestrijdingsmiddelen”, alsmede van een afbeelding van een doodshoofd, ten minste 60 mm hoog.”

D

Het eerste lid van artikel 14 wordt gelezen:

„1. Degene, die een besloten ruimte, de zich daarin bevindende voorwerpen of produkten of de zich daaronder bevindende grond behandelt met cyaanwaterstof, giftige cyaanverbindingen, bestrijdingsmiddelen die giftige cyaanverbindingen kunnen opleveren, ethyleenoxide, methylbromide, chloorpicrine, fosforwaterstof of bestrijdingsmiddelen die fosforwaterstof kunnen opleveren, is verplicht ervoor zorg te dragen, dat gedurende deze behandeling, alsmede gedurende de inwerking van de daarbij opgekomen gassen of dampen en gedurende de ontgassing, aan de buitenzijde van deze ruimte op alle plaatsen, die daartoe toegang verlenen, een duidelijk leesbaar opschrift is aangebracht, luidende: „Gifgas. Betreden van deze ruimte is levensgevaarlijk”. Hij is voorts verplicht zorg te dragen, dat tijdens de in de vorige volzin bedoelde behandeling en inwerking verspreiding dezer middelen buiten de ruimte of grond, waarin deze behandeling plaatsvindt, zoveel mogelijk wordt voorkomen.”

E

Artikel 14, vierde en vijfde lid, vervalt. Achter artikel 14 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Artikel 14a. 1. Het is verboden bestrijdingsmiddelen, genoemd in artikel 14, eerste lid, of aangewezen krachtens het derde lid van dat artikel, te gebruiken, indien de betrokken werkzaamheden niet worden verricht door of onder toezicht van een deskundige.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt als deskundige aangemerkt een persoon die in het bezit is van een door Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid ten hoogste vijf jaren tevoren afgegeven bewijs dat aangeeft, dat hij voldoende op de hoogte is van de gevaren welke het gebruik van de daar bedoelde bestrijdingsmiddelen meebrengt, en van de wijze waarop deze gevaren kunnen worden voorkomen. Indien het bewijs slechts betrekking heeft op bepaalde bestrijdingsmiddelen of op bepaalde werkwijzen dan wel op de behandeling van bepaalde ruimten of terreinen, wordt de betrokkene slechts te dien aanzien als deskundige aangemerkt.

3. Onze Minister kan een bewijs als bedoeld in het tweede lid binnen vijf jaren na de afgifte vervallen verklaren, indien de betrokkene ernstig te kort schiet in hetgeen op grond van dat bewijs van hem mag worden verwacht.

4. Een beschikking, houdende weigering van een bewijs of strekkende tot afgifte van een bewijs dat naar zijn inhoud afwijkt van de aanvraag, alsmede een beschikking, houdende vervallenverklaring van een bewijs, is met redenen omkleed en wordt aan de betrokkene bij aangetekend schrijven medegedeeld. Binnen veertien dagen na de verzending van dit schrijven kan de betrokkene tegen de beschikking bij Ons beroep instellen.

5. Degene die bestrijdingsmiddelen, als bedoeld in het eerste lid, gebruikt, is verplicht ervoor zorg te dragen dat de in dat lid bedoelde deskundige zo nodig beschikt over hulpmiddelen waarmee de aanwezigheid of de concentratie van het toegepaste bestrijdingsmiddel kan worden vastgesteld.

6. Het eerste lid geldt niet ten aanzien van:

a. het gebruiken van strooipoeder met een gehalte aan calcium- of natriumcyanide van niet meer dan 25 pct. tot ontmetting van vrijstaande bedrijfsruimten in de land- of tuinbouw;

b. de ontgassing van besloten ruimten, die met geen andere bestrijdingsmiddelen dan chloorpicrine zijn behandeld of van de volle grond."

F

Het derde lid van artikel 15 vervalt.

G

Artikel 18, eerste lid, wordt gelezen:

„1. Door of vanwege Onze betrokken Minister kan ten aanzien van bestrijdingsmiddelen, welke kennelijk in een proefstadium verkeren, op aanvraag geheel of gedeeltelijk ontheffing worden verleend van het in artikel 2 van de wet gestelde verbod. Artikel 17, tweede en derde lid en eerste volzin van het vierde lid, is van overeenkomstige toepassing."

H

Artikel 18, tweede lid, vervalt.

I

Artikel 18, derde lid, wordt vernummerd tot tweede lid. In het nieuwe tweede lid vervalt: „,ten aanzien waarvan krachtens artikel 15, eerste lid, onder c, of derde lid, van de Warenwet (Stb. 1935, 793) eisen zijn gesteld," en wordt het woord „vooraf" in dit lid vervangen door „voor een in de ontheffing aangegeven tijdstip".

Onze Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat met de daarbij behorende nota van toelichting in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 22 december 1969.

JULIANA.

*De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,*

B. ROOLVINK.

De Minister van Landbouw en Visserij a.i.,

B. ROOLVINK.

Uitgegeven de vijftiende januari 1970.

De Minister van Justitie,
C. H. F. POLAK.

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

In het Koninklijk besluit van 25 juli 1964, *Stb.* 328 – het Bestrijdingsmiddelenbesluit 1964 – zijn een aantal regelen gesteld ten aanzien van de verkoop, het in voorraad hebben, het vervoeren na aflevering en de hantering van bestrijdingsmiddelen, het verwijderen en vernietigen van ledige verpakkingen en resten van deze middelen, alsmede het aanbrengen van waarschuwingstekens in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

Nu inmiddels een aantal jaren met dit besluit en de controle van de daarin neergelegde voorschriften ervaring is opgedaan, is gebleken, dat het wenselijk is een aantal voorschriften nader te detailleren, terwijl anderzijds een voorschrift in de praktijk te ver ging zodat dit zal dienen te worden verzacht. Een en ander zal hieronder bij de afzonderlijke artikelen nader worden toegelicht.

Omtrent de nieuwe bepalingen is overeenkomstig artikel 20 van de Bestrijdingsmiddelenwet het advies van de Bestrijdingsmiddelencommissie ingewonnen: Deze kan zich in het algemeen met dit besluit verenigen.

Enig artikel

A

1e. Het is meermalen voorgekomen dat bestrijdingsmiddelenstoffen ontsnappen uit reservoirs of leidingen van toestellen waarin zich deze stoffen bevinden. Dit wordt veroorzaakt door een te hoog opgelopen druk of doordat leidingen hetzij van slechte kwaliteit dan wel ondeugdelijk bevestigd zijn. Deze verschijnselen doen zich vooral voor bij de toepassing van bestrijdingsmiddelen in z.g. „rugspuiten" waarbij gebruik wordt gemaakt van de druk van propaan- en voorts bij de vloeistofafdichting van spuitmachines.

Ter voorkoming van de hier signaleerde gevaren bepaalt het nieuwe vierde lid van artikel 6, dat deze reservoirs veilig moeten zijn geconstrueerd en voorts dat zij moeten zijn voorzien van de nodige controle- en veiligheidsinrichtingen.

Met name dient hierbij gedacht te worden aan een manometer waarmee eventuele lekkages onmiddellijk kunnen worden geconstateerd.

2e. Bij verwondingen opgelopen tijdens het gebruik van bestrijdingsmiddelen is herhaaldelijk geconstateerd dat er geen middelen voor het verlenen van eerste hulp bij ongevallen aanwezig waren. Door dit ontbreken hebben soms betrekkelijk kleine ongevallen ernstige gevolgen gehad. Het nieuwe vijfde lid van artikel 6 bevat dan ook de verplichting E.H.B.O.-middelen voorhanden te hebben.

Bij de toepassing van de zeer giftige gasvormige bestrijdingsmiddelen – te denken valt hier vooral aan cyaangas – is het gewenst dat de door een arts benodigde geneesmiddelen en instrumenten aanwezig zijn. Het ligt nu in het voornemen om op grond van artikel 5, derde lid, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 voor te schrijven dat op de verpakking wordt vermeld dat deze middelen aanwezig dienen te zijn. De laatste zinsnede van artikel 6, vijfde lid, beoogt aan de gebruiker de verplichting op te leggen ook die middelen voorhanden te hebben.

Opgemerkt kan worden dat voor wat middelen tot eerste hulp bij ongevallen betreft ook het Veiligheidsbesluit voor fabrieken of werkplaatsen 1938 (*Stb.* 872) en het Landbouwveiligheidsbesluit (*Stb.* 1950, K 107) in respectievelijk de artikelen 174 en 67 van deze besluiten een dergelijk voorschrift kennen.

B

Op grond van de vroegere regeling moesten alle bestrijdingsmiddelen bewaard worden in een speciale daartoe bestemde opbergruimte c.q. gifkast met een doodshoofdafbeelding. Derhalve moest ook in de gevallen waarin bestrijdingsmiddelen, waarvan de verpakking niet voorzien behoefte te zijn van een doodshoofd of een andreskruis en welke bestemd zijn voor gebruik door particulieren in bewoonde ruimten, in voor het publiek toegankelijke verkoopplaatsen verkrijgbaar zijn, gebruik gemaakt worden van vorenbedoelde opbergruimte. Tegen

deze consequentie zijn door het bedrijfsleven bezwaren naar voren gebracht.

Aangezien deze bezwaren naar het oordeel van de ondergetekenden reëel zijn, is het nieuwe tweede lid opgenomen, waarin bepaald is, dat de bestaande regeling op voormelde gevallen niet van toepassing is.

C

In het vroegere eerste lid van artikel 9 was voorgescreven dat de toegang tot de bewaarplaats afgesloten diende te zijn, behalve wanneer ervan gebruik werd gemaakt. De bedoeling van dit voorschrift was om onbevoegden de toegang tot de bewaarplaats onmogelijk te maken. In de gebezigde terminologie kwam dit echter onvoldoende duidelijk tot uiting, omdat men van mening kon verschillen over de vraag, wanneer de bewaarplaats „gebruikt” werd. Vandaar dat thans de afsluiting is voorgescreven indien geen voldoende toezicht aanwezig is.

BONICIA D

Het eerste lid van artikel 14, dat handelt over het met gas bewerken van grond in kassen, bepaalde niet meer dan dat op de kas een gevaaruidend opschrift diende te staan.

Nu is in de praktijk gebleken dat bij deze gassing ernstige gevaren kunnen ontstaan zowel voor degene die ze uitvoert, als voor de omgeving, wanneer het gas door spleten e.d. van de kas naar buiten treedt. In het laatste geval kan aanzienlijke schade worden toegebracht aan in de nabijheid groeiende gewassen. De hiermee gemoeide geldbedragen hebben een dusdanige hoogte bereikt dat het niet meer mogelijk is dit risico bij een verzekeringsmaatschappij onder te brengen.

Bij het gebruik van chloorpicrine is het ook meermalen gebeurd dat dit middel in gasvormige toestand in woningen is doorgedrongen, zodat de bewoners tijdelijk moesten evacueren.

Ook zijn bij verscheidene personen die aan een gassing deelnamen vergiftigingsverschijnselen geconstateerd als gevolg van contact met uit de te ontsmetten grond ontsnapte gassen.

Teneinde in de toekomst een en ander te voorkomen is in het eerste lid van artikel 14 thans de verplichting opgenomen om deze verspreiding zoveel mogelijk te verhinderen. Dit kan op doeltreffende wijze bereikt worden door de grond vóór de behandeling af te dekken met plastic folie zodat de gassen geen gelegenheid krijgen snel naar buiten te treden.

E

In het vroegere vierde lid van artikel 14 is bepaald dat het gebruik van de bestrijdingsmiddelen, genoemd in het eerste lid of aangewezen krachtens het derde lid van artikel 14, slechts is toegestaan indien hierbij iemand aanwezig is, die in het bezit is van een door de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid verstrekt deskundigheidsbewijs, waaruit blijkt dat hij voldoende op de hoogte is van mogelijke gevaren. In het eerste lid van een nieuw ingevoegd artikel 14a is thans voorgescreven dat het betreffende gebruik alleen plaats mag vinden door of onder toezicht van een deskundige. Uit deze tekst blijkt duidelijker dat de werkzaamheden ook verricht mogen worden door de deskundige zelf.

Het bewijs van deskundigheid dat ingevolge de bestaande voornoemde regeling is afgegeven, werd niet beperkt tot de werkzaamheden waarvoor dit bewijs is aangevraagd. Dat dit tot ongewenste consequenties kon leiden moge het volgende voorbeeld illustreren. Een zelfstandig werkende kasgrond-ontsmetter in het bezit van een bewijs van deskundigheid kan slechts gedurende het vier maanden durende seizoen grondontsmettingen verrichten in de tuinbouw. Om ook gedurende de overige acht maanden te kunnen werken verlegde hij zijn werkterrein naar de industriële sector alwaar onder andere silo's, schepen en pakhuizen om gasontsmetting vragen. De voorzorgsmaatregelen in deze laatste sector wijken in belangrijke mate af van die in de tuinbouw. Bekendheid met grondontsmettingsmethoden garandeert in genen dele een juiste werkwijze op laatstgenoemd gebied, waardoor gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

Hier tegen kon tot nu toe niet worden opgetreden. Daarom is in het tweede lid van artikel 14a thans de mogelijkheid geopend de deskundigheid zodanig te omschrijven dat kan worden opgetreden tegen iemand die ontsmettingswerkzaamheden verricht op een ander terrein dan waarop hij deskundig is. Ook ter zake van de wijze van toepassing (werkmethode) zullen beperkingen kunnen worden opgelegd.

Dit lid, eerste volzin, bevat tevens een verzwaring van de regeling in die zin dat de bewijzen slechts vijf jaren geldig zijn. Hierop wordt geen uitzondering gemaakt voor bewijzen die vóór de onderhavige wijziging van het besluit zijn afgegeven. Uit de nieuwe tekst vloeit derhalve voort, dat de in het verleden afgegeven bewijzen vijf jaren na de datum van de afgifte vervallen.

Een vervallenverklaring krachtens het derde lid is een veiligheidsmaatregel die genomen kan worden, wanneer de betrokkene de hem onderwezen methoden ter voorkoming van gevaren niet toepast.

Ingevolge het vierde lid kan de betrokkene bij de Kroon beroep instellen tegen een ministeriële beschikking waarbij een bewijs bij de eerste aanvraag of een hernieuwde aanvraag wordt geweigerd dan wel een bewijs wordt afgegeven waarin de deskundigheid beperkter omschreven is dan door de aanvrager bedoeld werd, alsmede tegen een beschikking waarbij een bewijs tussentijds vervallen wordt verklaard.

In vele gevallen zal het voor de in het eerste lid van artikel 14a bedoelde deskundige niet mogelijk zijn op verantwoorde wijze te werken indien hij er zich niet van kan vergewissen of het toegepaste middel aanwezig is, en zo ja, in welke concentratie het zich in de besloten ruimte bevindt. Derhalve is in een nieuw vijfde lid gesteld, dat deze deskundige zonodig moet beschikken over bepaalde meet- en speurapparatuur waarmee de aanwezigheid en de concentratie van het gebruikte bestrijdingsmiddel kan worden vastgesteld. Het is gebleken, dat reeds met vrij eenvoudige hulpmiddelen de voor de veiligheid noodzakelijke aanwijzingen kunnen worden verkregen.

In het zesde lid van artikel 14a zijn enkele uitzonderingen opgenomen ten aanzien van het eerste lid van dit artikel.

De onder a genoemde uitzondering is dezelfde als te vinden is in het vroegere vijfde lid van artikel 14. De onder b genoemde uitzonderingen zijn aangebracht omdat de aard van chloorpicrine meebrengt dat deze stof bij ontgassing van daarmee behandelde besloten ruimten onmiddellijk wordt waargenomen en omdat bij de ontgassing van de volle grond het gevaar sterk verminderd is door de natuurlijke ventilatie. Als gevolg van de nieuwe regeling vervat in artikel 14a is het oude vierde lid van artikel 14 komen te vervallen.

F

In het vroegere derde lid van artikel 15 werden de verplichtingen, genoemd in het eerste lid van dit artikel, buiten toepassing verklaard indien het ging om strooipoeders met een gehalte aan calcium- of natriumcyanide van niet meer dan 25 pct.

Er was dus geen verplichting de naam en het adres van de koper van deze artikelen te boeken in het in het eerste lid van artikel 15 genoemde register.

Hierdoor was het praktisch niet mogelijk na te gaan of de kopers van die strooipoeders in het bezit waren van het op grond van artikel 12, tweede lid, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 (Stb. 288) vereiste legitimatiebewijs. Dit was wel het geval indien het ging om andere bestrijdingsmiddelen genoemd in het eerste lid van artikel 15. Ten einde deze controlemogelijkheid uit te breiden is het derde lid van artikel 15 vervallen verklaard, waardoor de in het eerste lid van artikel 15 genoemde verplichtingen ook gaan gelden ten aanzien van strooipoeders met een gehalte aan calcium- of natriumcyanide van niet meer dan 25 pct.

G en H

De fabrikant of importeur van bestrijdingsmiddelen, welke kennelijk in een proefstadium verkeren, mocht op grond van het vroegere artikel 18, eerste lid, zulks in afwijking van het in artikel 2 van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962 gestelde verbod,

deze middelen, hoewel zij nog niet waren toegelaten, op proefplaatsen, behorend tot de eigen onderneming, gebruiken en voor zodanig gebruik in voorraad hebben. In de praktijk bleek niet altijd duidelijk te zijn welke proefplaatsen behoren tot de eigen onderneming, omdat deze proefplaatsen veelal over het gehele land zijn verspreid. Hierdoor werd de controle op deze proefplaatsen ten zeerste bemoeilijkt.

Ter ondervanging van dit bezwaar kwam het gewent voor het eerste en tweede lid van artikel 18 samen te trekken in die zin, dat een ontheffing, als bedoeld in het tweede lid, ook kan worden verleend in de gevallen, waarin volgens het eerste lid het verbod van artikel 2 niet van toepassing is. Hierin voorzien de onderdelen G en H van het besluit.

I.

Uit een oogpunt van volksgezondheid is het gewent, dat de kennisgeving, bedoeld in het derde lid van artikel 18 van het vigerende besluit, niet alleen wordt gedaan, indien de proefneming betrekking heeft op eet- en drinkwaren, ten aanzien waarvan krachtens de Warenwet eisen zijn gesteld, doch ook, in-

dien de proefneming betrekking heeft op andere eet- en drinkwaren. Om deze reden is in onderdeel I van dit besluit in genoemd derde lid de zinsnede „ten aanzien waarvan krachtens artikel 15, eerste lid, onder c, of derde lid, van de Warenwet (Stb. 1935, 793) eisen zijn gesteld”, geschrapt.

Voorts kwam het in de praktijk voor, dat een bepaalde proefneming reeds was geschied, voordat de hoofdinspecteur van de Volksgezondheid, belast met het toezicht op levensmiddelen, van deze proefneming kennis droeg. Dit was het geval, indien kort vóór de proefneming bovenbedoelde kennisgeving was verzonden. Om dit bezwaar te ondervangen is thans in artikel 18, derde lid, bepaald, dat de kennisgeving dient te geschieden vóór een in de ontheffing aangegeven tijdstip.

De Minister van Sociale Zaken
en Volksgezondheid,

B. ROOLVINK.

De Minister van Landbouw en Visserij,
P. J. LARDINOIS.